Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0261

EU:s digitala framtid: digital inre marknad och användningen av AI för europeiska konsumenter

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om att forma EU:s digitala framtid: undanröja hinder för en fungerande digital inre marknad och förbättra användningen av AI för europeiska konsumenter (2020/2216(INI))

(2022/C 15/22)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *Att forma EU:s digitala framtid* (COM(2020)0067),

— med beaktande av kommissionens vitbok av den 19 februari 2020 *Om artificiell intelligens – en EU-strategi för spetskompetens och förtroende* (COM(2020)0065),

— med beaktande av kommissionens rapport av den 19 februari 2020 *Konsekvenser för säkerhet och ansvar när det gäller artificiell intelligens, sakernas internet och robotteknik* (COM(2020)0064),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *Kartlägga och åtgärda hinder på den inre marknaden* (COM(2020)0093),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *Långsiktig handlingsplan för bättre genomförande och efterlevnad av inremarknadsreglerna* (COM(2020)0094),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 13 november 2020 *Ny strategi för konsumentpolitiken – En hållbar återhämtning genom stärkt konsumentresiliens* (COM(2020)0696),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 april 2018 *Artificiell intelligens för Europa* (COM(2018)0237),

— med beaktande av arbetsdokumentet *Shaping the digital transformation in Europe* (Forma den digitala omvandlingen i Europa) från februari 2020, utarbetat av McKinsey & Company för kommissionen ([1]),

— med beaktande av 2020 års rapporter om indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle (Desi) och av resultaten i den särskilda Eurobarometerrapporten *Attitudes towards the impact of digitalisation on daily lives* (Attityder mot digitaliseringens inverkan på det dagliga livet) ([2]),

— med beaktande av rådets slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma EU:s digitala framtid,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *En EU-strategi för data* (COM(2020)0066),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel) ([3]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet ([4]),

([1]) https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64962.
([2]) https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2228
([3]) EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.
([4]) EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation) ([5]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktivet om otillbörliga affärsmetoder) ([6]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden ([7]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG ([8]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ([9]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2016 om vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden ([10]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG ([11]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 ([12]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler ([13]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster ([14]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG ([15]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster ([16]),

---

([5]) EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.
([6]) EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.
([7]) EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.
([8]) EUT L 304, 22.11.2011, s. 64.
([9]) EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.
([10]) EUT C 11, 12.1.2018, s. 55.
([11]) EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1.
([12]) EUT L 295, 21.11.2018, s. 1.
([13]) EUT L 328, 18.12.2019, s. 7.
([14]) EUT L 151, 7.6.2019, s. 70.
([15]) EUT L 130, 17.5.2019, s. 92.
([16]) EUT L 186, 11.7.2019, s. 57.

— med beaktande av sin resolution av den 12 februari 2020 angående automatiserat beslutsfattande: att säkerställa konsumentskydd och fri rörlighet för varor och tjänster ([17]),

— med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en rättsakt om digitala tjänster: förbättring av den inre marknadens funktionssätt ([18]).

— med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 om immateriella rättigheter för utveckling av artificiell intelligens ([19]),

— med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en ram för etiska aspekter av artificiell intelligens, robotteknik och tillhörande teknik ([20]),

— med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en skadeståndsordning för artificiell intelligens ([21]),

— med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2021 om förstärkning av den inre marknaden: framtiden för den fria rörligheten för tjänster ([22]),

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandena från utskottet för internationell handel, utskottet för industrifrågor, forskning och energi, utskottet för transport och turism, utskottet för kultur och utbildning, utskottet för rättsliga frågor, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling samt utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (A9-0149/2021), och av följande skäl:

A. Det finns fortfarande hinder på den digitala inre marknaden och de måste tas bort för att man ska kunna förverkliga dess fullständiga potential, och en gemensam människocentrerad EU-strategi är avgörande för dess framgång.

B. Digitaliseringen har potential att ge ett betydande mervärde till den inre marknaden som helhet och är viktig för både europeiska konsumenter och traditionella och icke-traditionella sektorer och kan innebära en konkurrensfördel på den globala marknaden.

C. Den digitala inre marknaden innebär olika utmaningar för traditionella marknader, men principen ”det som är olagligt offline är olagligt online” bör respekteras.

D. AI omfattas redan i viss utsträckning av befintliga rättsliga krav.

E. Det finns ett behov av att bygga upp allmänhetens förtroende för AI genom att som standard inkludera full respekt för grundläggande rättigheter, konsumentskydd, dataskydd och säkerhet samt främja innovation i Europa.

F. I vitboken om artificiell intelligens erkänns jordbruket som en av de sektorer där AI kan öka effektiviteten, och ett av de allmänna målen för den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) är att främja smart jordbruk. AI-relaterad forskning och verksamhet på området jordbruk och djurhållning har potential att öka sektorns attraktivitet för yngre och förbättra jordbrukets resultat i områden med naturliga begränsningar, liksom djurens välbefinnande och produktiviteten. Från jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald syftar till att hjälpa jordbrukarna att odla kvalitetsprodukter och minska dels förlusterna av näringsämnen, dels användningen av bekämpningsmedel och gödningsmedel senast 2030.

G. Den digitala omställningen kräver ökade investeringar i viktiga möjliggörande faktorer för den digitala ekonomin och samordning med grön omställningspolitik.

([17]) Antagna texter, P9_TA(2020)0032.
([18]) Antagna texter, P9_TA(2020)0272.
([19]) Antagna texter, P9_TA(2020)0277.
([20]) Antagna texter, P9_TA(2020)0275.
([21]) Antagna texter, P9_TA(2020)0276.
([22]) Antagna texter, P9_TA(2021)0007.

H. AI erbjuder många fördelar men medför också vissa risker.

I. EU:s medlemsstater och EU-institutionerna har en skyldighet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna att säkerställa att varje persons rätt till integritet, dataskydd, yttrande- och mötesfrihet, icke-diskriminering, värdighet och andra grundläggande rättigheter inte begränsas otillbörligt genom användningen av ny och framväxande teknik.

J. Användningen av AI medför också risker och farhågor avseende etik, tillämpningsområde och transparens i samband med insamling, användning och spridning av personuppgifter.

Del 1: Undanröja hindren för en välfungerande inre marknad

1. Europaparlamentet anser att EU:s digitala politik bör skapa och stödja de väsentliga grunder som behövs för att de europeiska offentliga och privata sektorerna ska bli världsledande inom människocentrerad digital innovation. Parlamentet anser att den digitala inre marknaden är en sådan grund och att den handlar om att säkerställa den fulla potentialen hos ny teknik genom att undanröja omotiverade nationella hinder och skapa rättslig klarhet för konsumenter och företag till förmån för unionsmedborgarna och stärkt konkurrens. Parlamentet anser att en bättre organiserad och gemensam europeisk strategi för marknadsintegration och harmonisering kan bidra till ett sådant resultat. Parlamentet anser att det behövs ytterligare åtgärder på både medlemsstats- och unionsnivå för att uppnå detta.

2. Europaparlamentet betonar vikten av en fullständigt fungerande digital inre marknad till förmån för konsumenter och företag, vill att små och medelstora företag stöds i sin digitala omvandling samt förväntar sig att kommissionen inför en kontroll av ändamålsenligheten för små och medelstora företag innan den föreslår lagstiftning.

3. Europaparlamentet anser att EU:s strategi för digitalisering måste vara helt förenlig med grundläggande rättigheter, konsumentskydd, teknikneutralitet, nätneutralitet och dataskyddsregler, delaktighet och icke-diskriminering.

4. Europaparlamentet anser att digitalisering och framväxande teknik såsom AI kan bidra till att uppnå målen för EU:s industristrategi, den gröna given och för att åtgärda vissa svårigheter som uppstått till följd av covid-19-krisen. Parlamentet anser vidare att en ömsesidigt förstärkande politisk strategi för den gröna given, industristrategin och digitaliseringen skulle kunna bidra till både förverkligandet av deras mål och samtidigt främja EU:s tekniska ledarskap. Parlamentet påpekar potentialen hos digitala lösningar, såsom distansarbete och AI-tillämpningar, för att stödja deltagandet på den digitala inre marknaden för personer med funktionsnedsättningar . Parlamentet anser att covid-19-krisen också erbjuder en möjlighet att påskynda digitaliseringen och att den digitala omvandlingen måste tjäna allmänintresset som helhet. Parlamentet anser att den digitala omvandlingen måste inriktas på att tillgodose behoven i stadsregioner, landsbygdsregioner och isolerade regioner i EU.

5. Europaparlamentet noterar den nya teknikens potential för övergången till en cirkulär och hållbar ekonomi genom att underlätta införandet av cirkulära affärsmodeller, främja energieffektivitet i databehandlings- och datalagringssystem och bidra till mer hållbara värdekedjor samt optimera resursanvändningen.

6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja och stödja införandet och utvecklingen av hållbar teknik i genomförandet av den gröna given, bland annat genom att bedöma miljökonsekvenserna av datadelning och den infrastruktur som krävs för att säkerställa en hållbar digital utbyggnad.

7. Europaparlamentet betonar att det är mycket viktigt att möjliggöra delning av och åtkomst till nödvändiga och väldefinierade dataset för att den fullständiga potentialen hos den gröna given ska kunna uppnås. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma vilka dataset som är nödvändiga för detta ändamål.

8. Europaparlamentet anser att metoder som undergräver konsumenternas rättigheter, uppgiftsskydd och arbetstagares rättigheter bör avskaffas.

9. Europaparlamentet betonar att kommissionen bör anta en balanserad, framtidssäkrad och evidensbaserad lagstiftningsstrategi utgående från subsidiaritetsprincipen för att skapa en digital inre marknad som säkerställer tillhandahållandet av offentliga tjänster, är konkurrenskraftig, tillgänglig, teknikneutral, innovationsvänlig, konsumentvänlig, människocentrerad och tillförlitlig och som bygger upp ett säkert datasamhälle och en säker ekonomi.

10. Europaparlamentet understryker att lika villkor bör råda när det gäller beskattningen av den digitala ekonomin och den traditionella ekonomin, genom att man hittar en gemensam förståelse av var värdet skapas.

11. Europaparlamentet påpekar att små och medelstora företag och andra ekonomiska aktörer i relevanta fall skulle kunna gynnas av att använda samarbetsmodeller såsom öppen källkod och öppen programvara, beroende på olika situationer eller sammanhang, genom att ta hänsyn till potentiella fördelar, cybersäkerhet, integritet och dataskydd och utan att det påverkar tillämplig lagstiftning. Parlamentet anser att detta kan bidra till att uppnå EU:s strategiska oberoende på det digitala området.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att följa sina vägledande principer i sina framtida lagstiftningsförslag och undvika en fragmentering av den digitala inre marknaden, undanröja alla befintliga omotiverade hinder och onödiga administrativa krav, stödja innovation, särskilt för små och medelstora företag, och använda lämpliga incitament som skapar lika villkor och lika tillgång till investeringsmöjligheter.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av både nuvarande och eventuella nya lagstiftningskrav. Parlamentet anser att kontrollen av efterlevnaden måste fungera effektivt över gränserna och mellan sektorer, med ökat samarbete mellan myndigheter och med vederbörlig hänsyn till varje myndighets sakkunskap och relevanta kompetens. Parlamentet anser att kommissionen bör tillhandahålla en vägledande ram för att säkerställa samordning av eventuella nya rättsliga krav på AI eller relaterade områden.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sikta på både en innovationsvänlig och konsumentvänlig regleringsmiljö och att stärka det finansiella och institutionella stödet till den europeiska digitala ekonomin i nära samordning med medlemsstaterna och berörda parter genom åtgärder som att investera i undervisning, forskning och utveckling, stödja innovationer i Europa, tillhandahålla ökad och bredare tillgång till lättlästa, driftskompatibla och högkvalitativa industriella och offentliga uppgifter, bygga digital infrastruktur, öka den allmänna tillgången till digitala färdigheter bland befolkningen, främja tekniskt ledarskap för affärsmiljön och skapa en proportionerlig och harmoniserad regleringsmiljö.

15. Europaparlamentet noterar den viktiga roll som smart offentlig upphandling, såsom den europeiska GovTech-plattformen, kan spela för att stödja den digitala utvecklingen i hela EU.

16. Europaparlamentet anser att det krävs betydande investeringar och samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn när det gäller AI och annan viktig ny teknik. Parlamentet välkomnar användningen av EU:s finansieringsprogram för att stödja digitaliseringen av vårt samhälle och vår industri i den mån som de bygger på principerna om effektivitet, öppenhet och delaktighet. Parlamentet efterfrågar ett samordnat genomförande av de olika fonderna för att maximera synergieffekterna mellan programmen. Parlamentet föreslår en strategisk prioritering av medel för att bygga den nödvändiga digitala infrastrukturen. Parlamentet uppmanar Next Generation EU samt offentlig och privat finansiering att öka investeringarna för att återspegla EU:s ambition att bli en global teknisk ledare genom att utveckla sin forskning och kunskap och fullt ut dra nytta av digitaliseringen, till förmån för alla samhällsgrupper.

17. Europaparlamentet anser att AI utgör en särskild utmaning för små och medelstora företag och att onödiga komplicerade regleringskrav kan påverka deras konkurrenskraft på ett oproportionerligt sätt. Övergången till AI-lösningar bör gagna dessa företag, och ny lagstiftning om användningen av AI bör inte skapa sådana omotiverade administrativa bördor att deras konkurrenskraft på marknaden äventyras.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa bredare samordning av investeringarna i återhämtningsplanen för Next Generation EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå konkreta åtgärder inom ramen för denna plan för att stödja teknik och infrastruktur med stor genomslagskraft i EU såsom AI, högpresterande datorsystem, kvantdatorteknik, molninfrastruktur, plattformar, smarta städer, 5G och fiberinfrastruktur.

19. Parlamentet påminner om att små och medelstora företag utgör ryggraden i Europas ekonomi och behöver särskilt stöd från EU:s finansieringsprogram för att genomföra den digitala omställningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka sitt stöd till nystartade företag och mikroföretag samt små och medelstora företag, via inremarknadsprogrammet, digitala innovationsknutpunkter och faciliteten för återhämtning och resiliens, när det gäller utveckling och tillämpning av digital teknik, för att ytterligare driva på den digitala omvandlingen och således göra det möjligt för dem att till fullo utveckla sin digitala potential och konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning i Europa.

20. Europaparlamentet noterar att det råder stor brist på europeiskt risk- och såddkapital samt riskkapitalfinansiering jämfört med andra marknader. Parlamentet anser att detta ofta får europeiska nystartade företag att öka sin verksamhet på tredjelandsmarknader i stället för att expandera i EU. Parlamentet anser att detta hindrar den bredare europeiska ekonomin att få lika många positiva spridningseffekter från företag med ursprung i Europa. Parlamentet understryker den oproportionerligt stora roll som offentliga organ i dagsläget spelar inom finansieringen av innovation och forskning och de avsevärda skillnaderna mellan medlemsstaterna vad gäller ekosystem för uppstartsföretag och tillgång till finansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att föreslå en övergripande europeisk strategi för att öka kapitalkällorna för tekniska investeringar i EU, inklusive initiativ för att stödja ängelinvesteringar av europeiska ledare i den privata sektorn, och säkerställa tillgängligheten av risk- och såddkapital för europeiska företag, inklusive nystartade företag.

21. Europaparlamentet understryker att programmet för ett digitalt Europa samt programmen Horisont Europa och Fonden för ett sammanlänkat Europa är nödvändiga för att driva på den digitala omvandlingen av Europa och bör få tillräcklig finansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att dessa program tas i bruk så snart som möjligt. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna måste infria sina åtaganden enligt Europa 2020-strategin att investera 3 procent av sin BNP i forskning och utveckling.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta för att EU ska inta en ledande roll vid antagandet och standardiseringen av ny teknik och säkerställa att AI är människocentrerad och förenlig med europeiska värden, grundläggande rättigheter och normer. Parlamentet understryker behovet av att samarbeta med standardiseringsorganisationer, industrin och även med internationella partner för att fastställa globala standarder, med tanke på den globala karaktären hos teknologiskt ledarskap och teknikutveckling. Parlamentet anser att användningen av Europeiska standardiseringskommitténs workshopdokument inom vissa områden, såsom AI och ny framväxande teknik, är ett sätt att effektivisera arbetet med att skapa harmoniserade standarder.

23. Europaparlamentet stöder kommissionens mål att öka tillgången till och utbytet av andra data än personuppgifter för att stärka Europas ekonomi, Parlamentet anser att man vid uppfyllandet av detta mål bör ta hänsyn till risker som är förknippade med ökad åtkomst till icke-personuppgifter, såsom avidentifiering.

24. Europaparlamentet anser att små och medelstora företag bör stimuleras att få tillgång till fler uppgifter, och efterlyser incitament som syftar till att ge små och medelstora företag åtkomst till icke-personuppgifter som tagits fram av andra privata aktörer i en frivillig process som gynnar bägge parter, i enlighet med alla nödvändiga skyddsåtgärder i förordning (EU) 2016/679 samt den rättsliga ramen för immateriella rättigheter.

25. Europaparlamentet konstaterar att offentliga företag vid fullgörandet av offentliga tjänster eller inom ramen för offentliga upphandlingskontrakt genererar, samlar in och behandlar en betydande mängd andra data än personuppgifter, vilket utgör ett betydande värde för dess kommersiella vidareutnyttjande och gynnar samhället. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och medlemsstaterna att göra sådana uppgifter mer allmänt tillgängliga för vidareutnyttjande i allmänhetens intresse, i syfte att främja målen i direktivet om öppna data.

26. Europaparlamentet påminner om att vi behöver en dataekonomi som fungerar för hela EU, eftersom den är en viktig möjliggörande faktor för digitalisering. Parlamentet anser att en hög nivå av dataskydd för tillförlitlig AI skulle kunna bidra till att öka konsumenternas förtroende. Parlamentet ser det som viktigt för EU att garantera en hög grad av kontroll från kunders sida och i förekommande fall kundernas kontroll över sina uppgifter, samtidigt som man säkerställer så höga standarder som möjligt för skyddet av personuppgifter, med tydliga och välavvägda regler om bland annat immateriella rättigheter, men anser också att det är det viktigt att öppenhet upprätthållls gentemot tredjeländer och att det fria flödet av icke-personuppgifter över gränserna är betydelsefullt.

27. Europaparlamentet noterar rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader, och anser att de bör bidra till att stödja innovation, garantera en hög grad av konsumentskydd och förbättra användarnas rättigheter, förtroende och säkerhet på nätet. Parlamentet betonar behovet av att se till att den europeiska marknaden förblir aktiv och mycket konkurrenskraftig.

28. Europaparlamentet påpekar att konsumentskydd bör spela en viktig roll i rättsakten om digitala tjänster och är övertygat om att ökad transparens och tillbörlig aktsamhet för näthandelsplatser skulle förbättra produkternas säkerhet och därmed stärka konsumenternas förtroende för näthandelsplatser.

29. Europaparlamentet betonar därför att det behövs ett tydligt ansvar för e-marknadsplatser på grundval av proportionalitetsprincipen. Parlamentet påpekar att ansvaret för värdplattformar för innehåll när det gäller varor som säljs eller marknadsförs på dessa plattformar bör klargöras för att täppa till den lucka i lagstiftningen som innebär att köpare inte får den gottgörelse som de har rätt till enligt lag eller varuleverenasavtal, till exempel på grund av att den primära säljaren inte kan identifieras (principen om att få kännedom om sin företagskund).

30. Europaparlamentet välkomnar den nya konsumentagenda som kommissionen föreslagit och uppmuntrar kommissionen att vid behov uppdatera konsumentskyddslagstiftningen för att bättre beakta effekterna av ny teknik och eventuella skador för konsumenterna, särskilt för de mest utsatta grupperna och med tanke på covid-19-pandemins effekter. Parlamentet anser att de europeiska konsumenterna bör ges möjlighet att spela en aktiv roll i den digitala omställningen och att konsumenternas förtroende och införandet av digital teknik är beroende av att deras rättigheter skyddas under alla omständigheter.

31. Europaparlamentet påminner om att omotiverad geoblockering av onlinetjänster utgör ett betydande hinder för den inre marknaden och omotiverad diskriminering mellan europeiska konsumenter. Parlamentet noterar kommissionens första översyn på kort sikt av geoblockeringsförordningen och uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta sin bedömning och inleda en dialog med berörda parter med beaktande av den ökande efterfrågan på gränsöverskridande tillgång till audiovisuella tjänster i syfte att främja cirkulationen av kvalitetsinnehåll i hela EU.

32. Europaparlamentet påminner om EU:s grundläggande rättigheter till integritet och skydd av personuppgifter, däribland även uttryckligt informerat samtycke enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet påpekar att samtycke bör baseras på begriplig och lättillgänglig information om hur personuppgifterna kommer att användas och behandlas, och att detta även bör respekteras när algoritmer används.

33. Europaparlamentet välkomnar EU:s nya strategi för cybersäkerhet för ett digitalt decennium, som är oumbärlig för att säkerställa medborgarnas förtroende och dra full nytta av innovation, konnektivitet och automatisering under den digitala omvandlingen, samtidigt som man säkerställer grundläggande rättigheter. Parlamentet efterlyser också ett effektivt och skyndsamt genomförande av de åtgärder som skisserats.

34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utan dröjsmål genomföra den europeiska rättsakten om tillgänglighet, för att på ett effektivt sätt undanröja hinder för medborgare med funktionsnedsättning och säkerställa åtkomsten till tillgängliga digitala tjänster samt lämpligheten av de villkor på vilka tjänsterna tillhandahålls, i syfte att uppnå en fullständigt inkluderande och tillgänglig digital inre marknad som säkerställer likabehandling och inkludering av personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att utvidga tillämpningen av direktivet om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer till att omfatta områden som är öppna för offentlig användning, särskilt inom hälso- och sjukvårdssektorn, transportsektorn, postsektorn och telekommunikationssektorn ([23]).

Del 2: Förbättra användningen av AI för de europeiska konsumenterna

35. Europaparlamentet är fast övertygat om att AI, såvida den utvecklas i enlighet med gällande lagstiftning, har potential att förbättra vissa områden för europeiska medborgare och medföra betydande fördelar och värde för ekonomin, skyddet, säkerheten, utbildningen, hälso- och sjukvården, transporterna och miljön. Parlamentet anser att säkerhet, trygghet, inkludering, icke-diskriminering, tillgänglighet och rättvisa, särskilt för konsumentgrupper som anses befinna sig i utsatta situationer, måste säkerställas när det gäller AI-baserade produkter och tjänster så att ingen hamnar på efterkälken, och fördelarna med dem bör vara tillgängliga i hela samhället.

36. I syfte att dra nytta av AI framhåller Europaparlamentet att såväl kommissionen, medlemsstaterna, den privata sektorn, det civila samhället som forskarsamhället måste samarbeta effektivt för att skapa ett ekosystem för en säker människocentrerad AI som kommer att gynna hela samhället.

37. Europaparlamentet konstaterar att AI visserligen erbjuder goda möjligheter men att den också kan medföra vissa höga risker på grund av problem som snedvridning och brist på insyn. Parlamentet anser att dessa risker kan uppkomma beroende på det specifika sammanhanget och de specifika fall då AI används. Parlamentet vill att spårbarhetsprocesserna för AI-baserade system ska vara transparenta och kunna ses över i händelse av påvisad allvarlig skada.

([23]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1), skäl 34.

38. Europaparlamentet anser att förutom några av hindren för utveckling, antagande och effektiv reglering av digital teknik i EU kan brist på tillit och förtroende bland konsumenterna hämma en utbredd användning av AI. Parlamentet påpekar att medborgarna inte alltid förstår de processer genom vilka avancerade algoritmiska system och AI-system fattar beslut.

39. Europaparlamentet konstaterar att konsumenterna behöver en tydlig och förutsägbar rättslig ram när det gäller produkter som inte fungerar.

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att kontinuerligt förbättra den del av den offentliga förvaltningen som ska ansvara för att reglera och genomföra framtida lagstiftning om AI.

41. Europaparlamentet välkomnar kommissionens vitbok om AI och uppmanar kommissionen att utveckla ett gemensamt EU-regelverk för AI som är människocentrerat, riskbaserat, tydligt och framtidssäkrat. Parlamentet anser att detta är nödvändigt för att övervaka automatiserade beslutssystem och att det bör komplettera befintlig lagstiftning som är relevant för AI och säkerställa att den står i proportion till risknivån.

42. Europaparlamentet betonar att man bör säkerställa en lämplig grad av mänsklig kontroll över beslut som fattas med algoritmer och se till att det finns korrekta och effektiva prövningsmekanismer.

43. Europaparlamentet betonar vikten av att ge konsumenter grundläggande utbildning och kunskap om AI för att göra det möjligt för dem att dra större nytta av denna teknik och samtidigt skydda sig mot eventuella hot.

44. Europaparlamentet noterar att även om AI i varierande grad redan omfattas av gällande EU-lagstiftning ger AI också upphov till nya juridiska frågor som hittills är olösta och som påverkar konsumenterna, och parlamentet uppmanar därför kommissionen att utfärda tydliga riktlinjer för hur all gällande lagstiftning och alla eventuella förslag till nya åtgärder ska fungera och samverka för att täppa till befintliga rättsliga luckor samt uppnå en proportionell och konsekvent rättslig ram. Parlamentet anser att samarbete mellan medlemsstaterna är viktigt för att stärka den digitala inre marknaden.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa nära samarbete när de genomför regelverket, i syfte att förhindra en fragmenterad inre marknad.

46. Europaparlamentet anser att AI är en teknik som utvecklas snabbt och som kräver effektiv lagstiftning, inte endast riktlinjer, utgående från principer och proportionalitet. Parlamentet anser att denna AI måste definieras brett, så att alla regleringsåtgärder inom olika sektorer kan förbli flexibla och anpassningsbara för att ta hänsyn till den framtida utvecklingen och på lämpligt sätt ta itu med de olika risknivåerna för AI-användning som ska definieras närmare inom de sektorsspecifika ramarna. Parlamentet anser att den framtida förordningen på ett adekvat sätt måste återspegla i vilken utsträckning de upplevda riskerna med AI uppstår i praktiken till följd av de olika sätt som man använder och inför AI.

47. Europaparlamentet påpekar att användningen av självinlärningsalgoritmer gör det möjligt för företag att få en omfattande inblick i konsumenternas personliga förhållanden och beteendemönster. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att reglera AI-teknik på ett omfattande sätt för att förhindra orättvis användning eller missbruk av sådana system.

48. Europaparlamentet anser att målet med ett regelverk för AI bör vara att skapa en inre marknad för tillförlitliga och säkra AI-baserade produkter, tillämpningar och tjänster, och att detta bör grundas på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

49. Europaparlamentet understryker konsumenternas rätt att i god tid och på ett lättillgängligt sätt få tillräcklig information om AI-systemens existens och möjliga resultat och om hur systemets beslut kan kontrolleras, ifrågasättas och korrigeras på ett meningsfullt sätt.

50. Europaparlamentet efterlyser obligatoriskt tillhandahållande av information för att ange om konsumenterna interagerar med AI-system.

51. Europaparlamentet anser att förklarbarhet och transparens är avgörande för att konsumenterna ska kunna få och bibehålla förtroende för AI-system. Det innebär enligt parlamentet att processerna måste vara transparenta, AI-systemens kapacitet och syfte kommuniceras öppet och besluten gå att förklara för dem som direkt påverkas av dem.

52. Europaparlamentet anser att regelverket måste stödja utvecklingen av tillförlitliga AI-system och bör säkerställa höga konsumentskyddsstandarder för att stärka konsumenternas förtroende för AI-baserade produkter. Parlamentet anser att risker och motsvarande rättsliga krav och säkerhetsgarantier mot skada för konsumenterna behöver fastställas mer successivt. Parlamentet anser också att regelverket bör säkerställa transparens, ansvarsutkrävande och ge både konsumenter och tillsynsmyndigheter tydlig information om relevanta krav och aktivt stimulera utvecklare och spridare av AI att främja tillförlitlig AI.

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja utbytet av information om algoritmiska system mellan medlemsstaternas myndigheter och att stödja utvecklingen av ett gemensamt synsätt när det gäller algoritmiska system på den inre marknaden genom att utfärda riktlinjer och synpunkter och tillhandahålla sakkunskap.

54. Europaparlamentet anser att en sådan ram bör bygga på en etisk och människocentrerad strategi utgående från grundläggande rättigheter under hela utformningen, utvecklingen och livscykeln för AI-produkter, en strategi som bygger på bevarande av grundläggande rättigheter och principerna om transparens, förklarbarhet (i förekommande fall) och ansvarsskyldighet samt de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen – även när det gäller uppgiftsminimering, ändamålsbegränsning, inbyggt dataskydd och dataskydd som standard.

55. Europaparlamentet anser att tillämpningsområdet för nya lagstadgade krav bör utvidgas så att AI-applikationer som i sitt specifika sammanhang anses utgöra den största risken omfattas av de mest stringenta lagstadgade kraven och kontrollerna, inklusive möjligheten att förbjuda skadliga eller diskriminerande metoder. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en objektiv metod för att beräkna risken för skada, utöver vad som redan finns i den nuvarande konsumentlagstiftningen. Parlamentet anser att en sådan metod bör undvika en restriktiv, binär strategi som snabbt skulle kunna bli föråldrad, och i stället fokusera på sammanhang, tillämpning och specifik användning av AI.

56. Europaparlamentet betonar att EU-omfattande AI-standardisering bör främja innovation och interoperabilitet samt garantera en hög konsumentskyddsnivå. Parlamentet konstaterar att det visserligen redan finns ett stort antal standarder, men att det krävs ytterligare främjande och utveckling av gemensamma standarder för AI, till exempel dem som gäller för komponentdelar och hela applikationer.

57. Europaparlamentet anser att när det väl har införts tydliga rättsliga bestämmelser och efterlevnadsmekanismer kan man överväga den roll som frivillig tillförlitlig AI-märkning kan spela, samtidigt som det är viktigt att minnas att den asymmetriska information som karaktäriserar system för algoritmisk inlärning gör märkningssystemens roll mycket komplicerad. Parlamentet anser att en sådan märkning skulle kunna förbättra insynen i AI-baserad teknik. Parlamentet understryker att varje sådant märkningssystem måste vara begripligt för konsumenter och påvisligen ge en mätbar fördel när det gäller konsumenternas medvetenhet om överensstämmande AI-applikationer, och därmed stärka deras möjlighet att göra ett väl underbyggt val, annars kommer systemet inte att uppnå en tillräckligt hög grad av acceptans i verklig användning.

58. Europaparlamentet anser bestämt att nya lagstadgade krav och bedömningar måste vara både begripliga och genomförbara och bör i mån av möjlighet införlivas i befintliga sektorsspecifika krav samt säkerställa proportionerliga administrativa bördor.

59. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda innovativa regleringsverktyg såsom ”regelsandlådor” som är förenliga med försiktighetsprincipen för att bidra till att staka ut en tydlig väg till expansion för uppstartsföretag och små företag. Parlamentet anser att dessa verktyg bör bidra till att uppmuntra innovation om de används i en kontrollerad miljö. Parlamentet påpekar att skapandet av en konsekvent miljö för innovativ testning och validering av produkter baserade på teknik såsom AI kommer att hjälpa europeiska företag att åtgärda fragmenteringen av den inre marknaden och utnyttja tillväxtpotentialen i hela EU.

60. Europaparlamentet påpekar att det effektivaste sättet att minska snedvridningen är att säkerställa kvaliteten på de dataset som används för att träna AI-system.

61. Europaparlamentet anser att användningen av AI i ett sammanhang med hög risk bör begränsas till specifika syften, med fullständig respekt för tillämplig lagstiftning och med förbehåll för transparenskrav. Parlamentet betonar att endast en tydlig och rättsligt säker lagstiftningsram kommer att vara avgörande för att garantera skydd och säkerhet, data- och konsumentskydd samt allmänhetens förtroende och stöd för att det är nödvändigt och proportionellt att ta i bruk sådan teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant överväga om det finns vissa användningar, situationer eller metoder för vilka särskilda tekniska standarder, inklusive underliggande algoritmer, bör antas. Om sådana tekniska standarder antas är det enligt parlamentet nödvändigt att de regelbundet ses över av behöriga myndigheter och omvärderas, med tanke på den snabba tekniska utvecklingen.

62. Europaparlamentet anser att organisationers och företags inrättande av granskningspaneler för AI-produkter och AI-tjänster för att bedöma potentiella fördelar och eventuella skador, i synnerhet eventuella sociala konsekvenser, av verkningsfulla AI-baserade högriskprojekt, kan vara ett användbart verktyg för att hjälpa organisationer att fatta ansvarsfulla beslut om AI-produkter och AI-tjänster, särskilt när de inbegriper relevanta intressenter.

63. Europaparlamentet betonar betydelsen av utbildning och forskning om AI. Parlamentet understryker att EU måste bygga upp sin digitala kapacitet genom att uppmuntra fler människor att göra karriär inom IKT-relaterade sektorer, genom att utbilda fler datayrkesverksamma på AI-området samt yrkesverksamma inom uppkopplade nya områden såsom AI-investeringar och AI-säkerhet. Parlamentet efterlyser betydande investeringar i det europeiska nätverket för kompetenscentrum för artificiell intelligens och inrättandet av alleuropeiska universitets- och forskningsnätverk med inriktning på AI. Parlamentet anser att detta nätverk bör bidra till att stärka utbytet av kunskap om AI, stödja AI-relaterad talang inom EU och attrahera ny talang, främja samarbetet mellan innovativa företag och institutioner inom högre utbildning och forskning och AI-utvecklare samt tillhandahålla tillsynsmyndigheter specialiserad utbildning och utveckling, i syfte att säkerställa lämplig användning av denna teknik och skydda europeiska medborgare mot eventuella risker och negativa konsekvenser för deras grundläggande rättigheter. Parlamentet betonar dessutom vikten av åtgärder och informationskanaler för att hjälpa små och medelstora företag och uppstartsföretag att på ett effektivt sätt digitalisera och avancera till Industri 5.0. Parlamentet inser att införande och användning av AI-lösningar ökar om komponenterna i AI-tillämpningar delas och återanvänds. Parlamentet framhåller vikten av grundläggande forskning om AI:s grundvalar. Parlamentet betonar behovet att tillåta övergripande forskning inom alla typer av AI-tillämpningar och AI-teknik.

64. Europaparlamentet efterlyser konsekvensbedömningar av den digitala klyftans konsekvenser för människor och konkreta åtgärder för att överbrygga den. Parlamentet vill att de negativa effekterna lindras genom utbildning, omskolning och kompetensutveckling. Parlamentet understryker att jämställdhetsdimensionen måste beaktas, med tanke på den otillräckliga representationen av kvinnor inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och i digitala företag. Parlamentet anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt AI-läs- och skrivkunnighetsprogram.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppdatera den befintliga ramen för produktsäkerhet och produktansvar för att ta itu med nya utmaningar som uppstår till följd av ny digital teknik såsom AI. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att bland annat uppdatera direktivet om allmän produktsäkerhet och direktivet om produktansvar, särskilt genom att överväga att ändra begreppet ”bevisbörda” för skada orsakad av framväxande digital teknik, i tydligt definierade fall och efter en ordentlig bedömning, och anpassa termerna ”produkt”, ”skada” och ”defekt” så att de återspeglar komplexiteten hos ny teknik, inbegripet produkter med AI, sakernas internet och robotteknik som ingår i dem, fristående programvara och programvara eller uppdateringar som i praktiken leder till en ny produkt.

66. Europaparlamentet betonar att adekvat konnektivitet bör utvecklas för genomförandet av AI, liksom all ny teknik, även i regioner som står inför demografiska eller ekonomiska utmaningar. Parlamentet vill att unionen tar hänsyn till den ojämlika tillgången till teknik på landsbygden, i synnerhet när EU-medel används för utbyggnaden av 5G-nät, för att minska antalet områden utan täckning och för konnektivitetsinfrastruktur i allmänhet. Parlamentet efterfrågar en kommunikationsstrategi från EU:s sida som förser unionsmedborgare med tillförlitlig information samt informationskampanjer om 5G.

67. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma utvecklingen och användningen av teknik för distribuerade liggare, inbegripet blockkedjeteknik, dvs. smarta avtal på den digitala inre marknaden, och att ge vägledning och överväga att ta fram en lämplig rättslig ram för att säkerställa rättssäkerhet för företag och konsumenter, särskilt när det gäller frågan om laglighet, genomförandet av smarta avtal i gränsöverskridande situationer samt krav på attestering i tillämpliga fall.

68. Europaparlamentet begär att Världshandelsorganisationens (WTO) plurilaterala förhandlingar om e-handel slutförs skyndsamt och med ett väl avvägt resultat. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant bedöma konsekvenserna av den källkodklausul som för närvarande diskuteras i e-handelsförhandlingarna på WTO-nivå om EU:s framtida AI-lagstiftning, inbegripet dess konsekvenser för konsumenters rättigheter, och att involvera Europaparlamentet i denna bedömning. Parlamentet beklagar att EU-företag, i avsaknad av globala regler, kan komma att drabbas av icke-tariffära hinder i den digitala handeln, såsom omotiverade krav i fråga om geoblockering, datalokalisering och tekniköverföring. Parlamentet konstaterar att dessa hinder utgör särskilda svårigheter för små och medelstora företag. Parlamentet framhåller att globala regler för digital handel skulle kunna öka konsumentskyddet ytterligare. Parlamentet tillstyrker att WTO:s moratorium för elektroniska överföringar görs permanent och betonar att det är viktigt att göra definitionen av elektroniska överföringar tydlig. Parlamentet kräver att WTO:s avtal om informationsteknikprodukter, dess utvidgning och WTO:s referensdokument om teletjänster genomförs fullt ut och antas i större utsträckning.

69. Europaparlamentet ger sitt erkännande åt ambitionen att göra EU världsledande inom utveckling och tillämpning av AI. Parlamentet uppmanar EU att arbeta närmare med sina partner, till exempel inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och WTO, för att fastställa globala standarder för AI, i syfte att minska handelshindren och främja tillförlitlig AI i linje med EU:s värden. Parlamentet stöder samarbete om internationell reglering och andra former av samarbete mellan OECD-länderna i fråga om den digitala ekonomin, däribland det globala partnerskapet om artificiell intelligens. Parlamentet uppmuntrar EU att intensifiera sitt arbete med FN och internationella standardiseringsorgan på detta område. Parlamentet noterar ingåendet av avtalet om det regelbaserade asiatiska regionala övergripande ekonomiska partnerskapet (RCEP), som har banat väg för världens största projekt för ekonomisk integration. Parlamentet anser att EU bör främja digitala regler som är förenliga med demokratiska principer, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. I detta avseende stöder parlamentet förslaget att inrätta ett handels- och teknikråd mellan EU och Förenta staterna.

70. Parlamentet stöder i detta avseende arbetet med ett transatlantiskt AI-avtal för att skapa ett starkare och bredare samförstånd om principerna för etisk AI och dataförvaltning och, inom ramen för dessa principer, främja innovation och datadelning för att utveckla AI och hjälpa till att underlätta handel och utvecklingen av förenliga regler och gemensamma standarder inom digital handel, och säkerställa en central roll för EU när det gäller att fastställa dessa standarder. Parlamentet betonar att detta transatlantiska AI-avtal också bör innehålla ett kapitel om datasäkerhet och dataskydd för användare och konsumenter i syfte att säkerställa skyddet av EU:s regler. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att arbeta med Förenta staterna, Japan och andra likasinnade partner för att reformera WTO:s regler om bland annat subventioner, påtvingad tekniköverföring och statligt ägda företag. Parlamentet understryker betydelsen av EU:s frihandelsavtal för att främja EU:s företags, konsumenters och arbetstagares intressen och värden i den globala digitala ekonomin och ser dem som ett komplement till en konkurrenskraftig digital inre marknad. Särskilt avgörande är enligt parlamentet samarbetet med Förenade kungariket, som spelar en viktig roll i den globala digitala ekonomin.

71. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera projekt för digitalisering av transporter i sina återhämtningsplaner. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa stabil och tillräcklig finansiering för uppbyggnaden av transport- och IKT-infrastruktur för intelligenta transportsystem (ITS), inbegripet en säker utbyggnad av 5G, utveckling av 6G-nät och framtida trådlösa nätverk, för att förverkliga den fulla potentialen hos digitaliserade transporter samtidigt som höga transportsäkerhetsstandarder säkerställs. Parlamentet betonar i detta sammanhang behovet av att både utveckla ny infrastruktur och uppgradera befintlig infrastruktur. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla säker och motståndskraftig transportinfrastruktur av hög kvalitet som underlättar införandet av uppkopplade och automatiserade rörlighetstjänster. Parlamentet påpekar att moderniseringen av relevant transportinfrastruktur och digital infrastruktur i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) måste påskyndas. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att föreslå mekanismer i sin översyn av TEN-T-förordningen och förordningen om godskorridorer på järnväg för att se till att detta genomförs.

72. Europaparlamentet betonar den enorma potentialen hos AI inom transportsektorn och dess förmåga att öka automatiseringen av väg-, järnvägs-, vattenvägs- och lufttransporter. Parlamentet framhåller AI:s roll för att främja multimodalitet och trafikomställning samt utvecklingen av smarta städer, och därmed förbättra reseupplevelsen för alla invånare genom effektivare, säkrare och miljövänligare transporter, logistik och trafikflöden och därmed förkorta restider, minska trängsel, reducera skadliga utsläpp och skära ned på kostnader. Parlamentet betonar den enorma potentialen hos system som använder AI inom transportsektorn när det gäller trafiksäkerhet och uppnåendet av de mål som anges i nollvisionen. Parlamentet betonar att AI kommer att bidra till att vidareutveckla en sömlös multimodalitet, i enlighet med konceptet ”rörlighet som en tjänst” (MaaS). Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka hur man kan underlätta en balanserad utveckling av MaaS, särskilt i stadsområden.

73. Europaparlamentet välkomnar de resultat som det gemensamma företaget Sesar (*Single European Sky ATM Research*) uppnått och efterlyser intensifierad forskning och ökade investeringar för att maximera AI-potentialen inom luftfartssektorn med avseende på konsumenterna, genom förbättringar av flygbolagens satsningar på marknadsföring, försäljning, distribution och prissättning samt av marktjänsterna (säkerhetskontroller osv.). Parlamentet konstaterar att AI kan användas för att utveckla automatiserad navigering inom fjärr- och närsjöfart och på inre vattenvägar och förbättra sjöövervakningen i samband med att fartygstrafiken ökar. Parlamentet efterlyser införande av AI och en högre grad av digitalisering i stor skala i alla europeiska hamnar för att uppnå ökad effektivitet och konkurrenskraft, och framhåller den avgörande roll som digitalisering, AI och robotteknik kommer att spela inom ***turismsektorn*** och på så sätt bidra till industrins hållbarhet på lång sikt. Parlamentet konstaterar att det krävs tillräcklig finansiering och incitament för turismföretag, särskilt mikroföretag samt små och medelstora företag, så att de kan dra nytta av digitaliseringens fördelar och modernisera sitt utbud till konsumenterna. Parlamentet konstaterar att detta kommer att bidra till att främja EU:s digitala ledarskap inom hållbar turism genom forskning och utveckling, samriskföretag och offentlig-privata partnerskap.

74. Europaparlamentet påminner om att AI kan ge upphov till snedvridningar och därmed till olika former av diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet påminner i detta avseende om att allas rättigheter måste skyddas fullt ut och att AI-initiativ inte får vara diskriminerande på något sätt. Parlamentet betonar att sådan snedvridning och diskriminering kan härröra från redan snedvridna dataset, vilka återspeglar den diskriminering som för närvarande förekommer i samhället. Parlamentet betonar att AI måste undvika snedvridningar som leder till förbjuden diskriminering och får inte upprepa diskriminerande processer. Parlamentet understryker behovet av att beakta dessa risker vid utformningen av AI-teknik, liksom vikten av att arbeta med leverantörer av AI-teknik för att åtgärda kvarstående brister som möjliggör diskriminering. Parlamentet rekommenderar att de grupper som utformar och utvecklar AI ska återspegla mångfalden i samhället.

75. Europaparlamentet betonar vikten av att algoritmerna är transparenta, så att man till fullo skyddar de grundläggande rättigheterna. Parlamentet understryker att lagstiftarna, med tanke på de viktiga etiska och rättsliga konsekvenserna, måste beakta den komplicerade frågan om ansvar, särskilt för skador på personer och egendom, och att ansvaret inom alla AI-applikationer alltid bör ligga hos en fysisk eller juridisk person.

76. Europaparlamentet understryker vikten av att AI blir allmänt tillgänglig för kulturella och kreativa sektorer och näringar i hela Europa, för att man ska kunna bibehålla likvärdiga förutsättningar och en rättvis konkurrens för alla berörda aktörer i Europa. Parlamentet betonar AI-teknikens potential för kulturella och kreativa sektorer och näringar när det gäller allt från bättre publikhantering, uppsökande kommunikation och engagemang till understödd innehållskuratering, uppgradering av kulturella arkiv samt understödd faktagranskning och datajournalistik. Parlamentet betonar behovet av att erbjuda möjligheter till lärande och utbildning för att göra det möjligt för det europeiska samhället att få en uppfattning om användning, eventuella risker och möjligheter när det gäller AI. Parlamentet upprepar i detta avseende att AI och innovation inom robotteknik behöver integreras i utbildningsplaner och utbildningsprogram. Parlamentet påminner om de speciella behoven inom yrkesutbildning avseende AI och efterfrågar ett samverkansinriktat arbetssätt på europeisk nivå för att utöka den potential som AI har inom yrkesutbildning i Europa. Parlamentet betonar att införlivandet av direktivet om audiovisuella medietjänster ([24]) i nationell rätt är avgörande för att uppnå en verklig digital inre marknad som främjar kulturell mångfald.

77. Europaparlamentet betonar bristen på europeisk riskkapitalfinansiering, bristen på tillgång till finansiering och bristen på åtkomst till uppgifter, och erkänner dessutom att det finns externa och interna hinder för införandet av AI-teknik, särskilt för mindre mogna sektorer och små och medelstora företag. Parlamentet efterlyser ett enhetligt system i hela unionen som bygger på främjande av entreprenörskap genom investerarvänlig reglering för att säkerställa finansiering för lovande europeiska uppstartsföretag under alla tillväxtstadier. Parlamentet efterfrågar gemensamma insatser för att förebygga och motverka utflyttningen av unga, lovande europeiska företag som ofta lider brist på finansiering direkt efter att de tagit sig in på marknaden.

78. Europaparlamentet påminner om att den nuvarande unionslagstiftningen inte föreskriver obligatoriska cybersäkerhetskrav för produkter och tjänster i allmänhet. Parlamentet vill att grundläggande krav ska inkluderas i utformningsfasen (inbyggd säkerhet) och även att lämpliga standarder och processer för cybersäkerhet ska användas både under produkternas och tjänsternas livscykel och genom hela deras leveranskedjor.

79. Europaparlamentet påpekar att den fjärde industriella revolutionen bland annat kommer att vara beroende av tillgången till råvaror såsom litium och sällsynta jordartsmetaller, och att unionen måste minska sitt beroende av att importera dem genom att begränsa förbrukningen i absoluta tal och genom sin egen miljömässigt ansvarsfulla gruvdrift och cirkulära ekonomi. Parlamentet anser att en kraftfullare politik för den cirkulära ekonomin som tillämpas på digitala enheter och halvledare samtidigt skulle kunna bidra till unionens industriella suveränitet och till att undvika de negativa effekterna av gruvdrift för utvinning av råvaror.

80. Europaparlamentet efterlyser en tydligare strategi för de europeiska digitala innovationsknutpunkterna i syfte att främja små och medelstora företags och uppstartsföretags utnyttjande av ny teknik på bred front. Parlamentet påpekar att nätverket med europeiska digitala innovationsknutpunkter bör säkerställa en bred geografisk täckning över hela Europa och även spänna över avlägsna områden, landsbygd och öområden samt inleda dialog mellan sektorer. Parlamentet uppmanar

([24]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (EUT L 303, 28.11.2018, s. 69).

kommissionen att utarbeta en ambitiös och heltäckande strategi för att stödja skapandet och tillväxten av uppstartsföretag, med målet att det inom tio år ska finnas en ny generation europeiska digitala enhörningsföretag, och betonar att strategin i synnerhet bör omfatta åtgärder såsom skatteincitament för uppstartsföretag och nystartade små och medelstora företag samt införande av ett EU-visum för uppstartsföretag.

81. Europaparlamentet välkomnar kommissionens nya molnstrategi och det europeiska initiativet för molnbaserade tjänster.

82. Europaparlamentet välkomnar den positiva effekt som AI skulle kunna få på de europeiska arbetsmarknaderna, bland annat inrättande av nya arbetstillfällen, säkrare och mer inkluderande arbetsplatser, bekämpning av diskriminering i anslutning till rekrytering och löner samt främjande av bättre matchning av kompetens och arbetsflöden, under förutsättning att riskerna mildras och regelverken uppdateras regelbundet när den digitala vågen går framåt.

83. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i högkvalitativa, flexibla och inkluderande system för utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande samt i strategier för omskolning och kompetenshöjning för arbetstagare inom sektorer som kan påverkas kraftigt av AI, inklusive jord- och skogsbrukssektorn. Parlamentet understryker att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt att inkludera missgynnade grupper i detta avseende.

84. Europaparlamentet noterar kompetensklyftan på de europeiska arbetsmarknaderna. Parlamentet välkomnar kommissionens uppdaterade kompetensagenda för Europa och den nya handlingsplanen för digital utbildning (2021–2027), som kommer att hjälpa arbetstagarna att öka sin digitala kompetens och bli kvalificerade för framtidens arbetsliv samt bidra till anpassningen och tillägnandet av kvalifikationer och kunskaper inför den digitala och den gröna omställningen. Parlamentet understryker behovet att inbegripa etiska aspekter av AI och utveckling av färdigheter för etiska ändamål som en integrerad del i alla läro- och utbildningsplaner för personer som utvecklar och arbetar med AI. Parlamentet påminner om att utvecklare, programmerare, beslutsfattare och företag som ägnar sig åt AI måste vara medvetna om sitt etiska ansvar. Parlamentet betonar att tillgång till rätt kompetens och kunskap om AI kan överbrygga den digitala klyftan i samhället och att AI-lösningar bör stödja integrationen på arbetsmarknaden av utsatta grupper såsom personer med funktionsnedsättning eller personer som bor i avlägsna områden eller på landsbygden.

85. Europaparlamentet betonar att jämställdhet är en grundläggande princip i Europeiska unionen som bör återspeglas i all EU-politik. Parlamentet vill att man ska erkänna kvinnors grundläggande roll när det gäller att uppnå målen i den europeiska digitala strategin, i linje med jämställdhetsmålen. Parlamentet påminner om att kvinnors deltagande i den digitala ekonomin är avgörande för att skapa ett blomstrande digitalt samhälle och främja EU:s digitala inre marknad. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa genomförandet av åtagandeförklaringen *Women in Digital*. Parlamentet anser att AI kan bidra stort till att överbrygga könsdiskrimineringen och möta de utmaningar som kvinnor ställs inför samt till att främja jämställdhet, förutsatt att en lämplig rättslig och etisk ram utvecklas så att medvetna och omedvetna snedvridningar försvinner och jämställdhetsprinciperna respekteras.

86. Europaparlamentet betonar att jordbruket är en sektor där AI kommer att spela en nyckelroll när det gäller att lösa problem och utmaningar i fråga om livsmedelsproduktion och livsmedelstillgång. Parlamentet betonar att sakernas internet och i synnerhet AI utgör en betydande möjlighet att modernisera, automatisera och förbättra effektiviteten och hållbarheten för den jordbruksbaserade livsmedelssektorn samt åstadkomma lokal utveckling i landsbygdsområden som medför ökad produktion av och bättre kvalitet på grödor. Parlamentet anser att det är nödvändigt att använda digital teknik och AI i den jordbruksbaserade livsmedelssektorn för att förbättra hållbarheten, effektiviteten och precisionen samt styra produktiviteten. Parlamentet betonar potentialen hos sakernas internet och AI i precisionsjordbruk, i synnerhet för att känna av väderförhållandena, näringsämnena i jorden och vattenbehoven, och för att kartlägga skadedjursangrepp och växtsjukdomar. Parlamentet understryker att övervakning genom automatiska och digitala verktyg kan bidra till minskad användning av bekämpningsmedel, och till att minimera jordbrukets miljö- och klimatavtryck. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka de resurser och investeringar som avsatts för jordbrukssektorn för dessa ändamål och att tillhandahålla tillräckliga resurser och utveckla verktyg för forskning om användningen av AI i dessa områden, i syfte att göra det lättare för berörda jordbrukare att bättre utnyttja tillgängliga resurser, öka effektiviteten och produktionen samt främja skapandet av innovationsnav och nystartade företag på detta område.

87. Europaparlamentet anser att tillämpningen av AI inom unionen och den relaterade användningen av EU-medborgarnas personuppgifter bör respektera våra värden och grundläggande rättigheter, vilka erkänns i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom mänsklig värdighet, integritetsskydd, skydd av personuppgifter och säkerhet.

Parlamentet understryker att eftersom AI per definition omfattar behandling av uppgifter måste AI-tekniken respektera EU:s lagstiftning om uppgiftsskydd, särskilt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet upprepar vikten av att förse oberoende offentliga dataskyddsmyndigheter med de resurser som behövs för att de ska kunna övervaka och effektivt kontrollera efterlevnaden av lagstiftningen om uppgiftsskydd.

88. Europaparlamentet betonar att investeringar i vetenskap, forskning och utveckling på områdena för digital teknik och AI, främjande av bättre tillgång till riskkapital och utveckling av en stark cybersäkerhet för kritisk infrastruktur och elektroniska kommunikationsnät, samt tillgång till icke-snedvridna data av hög kvalitet är hörnstenar när det gäller att säkerställa unionens digitala suveränitet. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka de olika sätt på vilka unionen riskerar att bli beroende av externa aktörer. Parlamentet konstaterar att otydlig, överdriven eller fragmenterad lagstiftning kommer att hindra framväxten av innovativa högteknologiska enhörningsföretag, uppstartsföretag och små och medelstora företag eller tvinga dem att utveckla sina produkter och tjänster utanför Europa.

89. Europaparlamentet betonar att uppnåendet av ett europeiskt gigabitsamhälle som är säkert och inkluderande är en förutsättning för att unionen ska lyckas med sin digitala omställning. Parlamentet framhåller den roll som konnektivitet – baserad framför allt på 5G- och fiberinfrastruktur – har när det gäller att omvandla arbets- och utbildningsformer, affärsmodeller och hela sektorer såsom tillverkning, transport och hälso- och sjukvård, särskilt i kombination med annan teknik som virtualisering, molnbaserade datortjänster, kantdatorteknik, AI, nätverksskivning och automatisering, och dess potential att uppnå ökad produktivitet och mer innovation och användarerfarenheter.

90. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra europeiska företag att börja utveckla och bygga upp teknisk kapacitet för nästa generations mobila nät. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera konsekvenserna av ojämlik tillgång till digital teknik och skillnader i konnektivitet mellan medlemsstaterna.

91. Europaparlamentet konstaterar att det krävs investering i högpresterande datorsystem för att få ut den fullständiga potentialen hos AI och annan ny teknik. Parlamentet vill att den bristande investeringen i konnektivitet åtgärdas genom Next Generation EU, liksom genom nationell och privat finansiering, för att kompensera för nedskärningarna i EU:s investeringar i framtida teknik i den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

92. Europaparlamentet efterlyser ett samhälleligt helhetsgrepp för cybersäkerhet. Parlamentet framhåller att nya strategier för cybersäkerhet bör utformas baserade på motståndskraft och anpassningsförmåga när det gäller påfrestningar och angrepp. Parlamentet efterfrågar en helhetssyn på it-säkerhet, där hela systemet beaktas, från systemutformning och användbarhet till utbildning och yrkesutbildning för medborgarna. Parlamentet betonar att den digitala omvandlingen, inklusive den snabba digitaliseringen av tjänster och det storskaliga införandet av uppkopplade enheter, med nödvändighet gör vårt samhälle och vår ekonomi mer utsatt för it-angrepp. Parlamentet betonar att framsteg på området kvantdatorteknik kommer att ha omstörtande verkan på den befintliga krypteringstekniken. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja forskning som skulle göra det möjligt för Europa att anta denna utmaning och betonar behovet av stark och säker totalsträckskryptering. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka användningen av blockkedjebaserade protokoll och tillämpningar för cybersäkerhet för att förbättra motståndskraften, tillförlitligheten och stabiliteten hos AI-infrastruktur. Parlamentet betonar behovet att inkludera cybersäkerhetskomponenter i all sektorspolitik. Parlamentet understryker att effektivt skydd kräver att EU och nationella institutioner samarbetar med stöd av Enisa för att garantera säkerheten, integriteten, motståndskraften och hållbarheten för kritisk infrastruktur och elektroniska kommunikationsnät. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag om en översyn av direktivet om nät- och informationssäkerhet och dess avsikt att utvidga direktivets tillämpningsområde och minska skillnaderna i medlemsstaternas tillämpning, och efterlyser en försiktig strategi mot eventuella beroendeförhållanden gentemot högriskleverantörer, särskilt för utbyggnaden av 5G-nät.

o

o o

93. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.